

**ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ
ПІВДЕННИЙ ОФІС ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ**

21.06.2017

№32-14/15

**Аудиторський звіт
за результатами державного фінансового аудиту
окремих господарських операцій**

**Публічного акціонерного товариства
«Одеський припортовий завод»**

за період з 12.01.2016 по 31.12.2016

м. Одеса

2017 рік

Зміст

	Вступна частина	3
I.	Оцінка результатів фінансово-господарської діяльності АТ «ОПЗ»	5
1.1.	Аналіз результатів фінансово-господарської діяльності АТ «ОПЗ» у 2016 році за даними складеної річної фінансової звітності	5
II.	Результати державного фінансового аудиту окремих господарських операцій	9
2.1.	Основні показники, що розкривають результати державного фінансового аудиту окремих господарських операцій	9
2.2.	Порушення та недоліки, які виявлені під час державного фінансового аудиту окремих господарських операцій та враховані (усунуті) АТ «ОПЗ»	10
2.3.	Порушення та недоліки, які виявлені під час державного фінансового аудиту окремих господарських операцій та не враховані (не усунуті) АТ «ОПЗ»	13
III.	Висновки та пропозиції за результатами державного фінансового аудиту окремих господарських операцій	13
3.1.	Вжиті заходи за результатами державного фінансового аудиту окремих господарських операцій	14
3.2.	Пропозиції за результатами державного фінансового аудиту окремих господарських операцій	14
	Додатки	15

Вступна частина

Державний фінансовий аудит окремих господарських операцій Публічного акціонерного товариства «Одеський припортовий завод» (далі – АТ «ОПЗ», Товариство) за період з 12.01.2016 по 31.12.2016 здійснювався працівниками Південного офісу Держаудитслужби на підставі Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2014 р. № 214 «Про окремі заходи щодо забезпечення фінансового контролю за діяльністю суб'єктів господарювання державного сектору економіки» та Програми державного фінансового аудиту окремих господарських операцій Публічного акціонерного товариства «Одеський припортовий завод» на 2016 рік.

Склад групи державних аудиторів, які приймали участь у проведенні державного фінансового аудиту окремих господарських операцій АТ «ОПЗ» протягом 2016 року, зазначений у додатку 1 до аудиторського звіту.

Відповідно до Закону України «Про приватизацію державного майна» та наказу Фонду державного майна України від 16 червня 2004 р. № 2 - АТ Одеський державний припортовий завод перетворено у ВАТ «ОПЗ». Протоколом загальних зборів акціонерів від 26.04.2012 № 01/12 було ухвалено рішення про перейменування ВАТ «ОПЗ» на Публічне акціонерне товариство «Одеський припортовий завод» у зв'язку з приведенням діяльності Товариства у відповідність до вимог Закону України «Про акціонерні товариства».

АТ «ОПЗ» створене з метою здійснення виробництва та реалізації безпечної хімічної продукції, надання послуг та провадження інших видів діяльності відповідно до законодавства та положень Статуту. Прибуток, отриманий в результаті підприємницької діяльності Товариства, використовується в інтересах Товариства, його акціонерів та трудового колективу. Засновником Товариства є Фонд державного майна України – уповноважений орган управління.

АТ «ОПЗ» належить до підприємств хімічної промисловості України та являє собою безперервно діюче хімічне підприємство, на якому виробляється та перевантажується значна кількість екологічно небезпечних, токсичних, вибухово- і пожежонебезпечних хімічних речовин.

Відповідно до Закону України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» від 18 січня 2001 р. № 2245-III та постанови Кабінету Міністрів України «Про ідентифікацію й декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки» від 11 липня 2002 р. № 956 АТ «ОПЗ» віднесено до об'єктів підвищеної екологічної небезпеки 1 категорії.

Юридична адреса товариства: Україна, 65481, Одеська область, м. Южне, вул. Заводська, буд. 3.

Ідентифікаційний код юридичної особи – 00206539.

Організаційно-правова форма АТ «ОПЗ» – акціонерне товариство.

Статут АТ «ОПЗ» у новій редакції затверджено загальними зборами акціонерів (протокол від 01/12 від 26 квітня 2012 року) та зареєстровано 15.05.2012 Державним реєстратором виконавчого комітету Юженської міської ради за № 15581050010000211.

Статутний капітал товариства поділений на 798 544 000 штук простих іменних акцій номінальною вартістю по 1 гривні кожна. Загальна кількість акцій, що належить державі, складає 795 083 903 штуки (99,57 відсотка). Форма існування акцій – бездокументарна.

Товариство здійснює свою діяльність на основі власного майна та/або майна, що знаходиться у його користуванні.

Предметом діяльності АТ «ОПЗ» згідно з Статутом, зокрема, є:

- виробництво мінеральних добрив та азотних сполук, у тому числі особливо небезпечної хімічної речовини – аміаку, карбаміду, іншої хімічної продукції;

- транспортне оброблення вантажів, в тому числі приймання і перевантаження мінеральних добрив та іншої хімічної продукції;

- складське господарство: складування та зберігання мінеральних добрив та іншої хімічної продукції.

Потужності агрегатів з виробництва аміаку в рік:

- проектна – 900 тис. т;

- максимально досягнута – 1 160 тис. тонн.

Потужності агрегатів з виробництва карбаміду в рік:

- проектна – 660 тис. т;

- максимально досягнута – 951 тис. тонн.

- комплексу по перевантаженню аміаку – 4,3 млн т в рік (фактично 4 ізотермічних резервуари одночасно здатні вмістити в себе по 30 тис. т аміаку).

Оптимальна потреба в природному газі при повному завантаженні виробничих потужностей 100 – 120 млн куб. у місяць.

Потужність комплексу по перевантаженню карбаміду – 5 млн т в рік, сховища на 80 тис. тонн.

Потужність комплексу по перевантаженню метанолу – 1 млн т в рік, сховища на 48 тис. тонн.

Потужність комплексу по перевантаженню рідких азотних добрив – 500 тис. т в рік, сховища на 36 тис. тонн.

Станом на 01.01.2017 середньооблікова чисельність працівників заводу складає 3 471 осіб.

До складу АТ «ОПЗ» входить: заводоуправління, 20 відділів, 16 цехів, метрологічна лабораторія, внутрішньозаводський загін охорони, воєнізований газорятувальний загін, об'єкти соціальної інфраструктури

(медичний центр, житловий комплекс, фізкультурно-спортивний комплекс ФСК «Олімп», ФСК «Хімік», палац культури «Дружба», комплекс громадського харчування).

I. Оцінка результатів фінансово-господарської діяльності АТ «ОПЗ»

1.1. Аналіз результатів фінансово-господарської діяльності АТ «ОПЗ» у 2016 році за даними складеної річної фінансової звітності

Фінансова звітність АТ «ОПЗ» за 2016 рік складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) в частині, що не суперечить Національним положенням (стандартам) бухгалтерського обліку.

Фінансова звітність складена за принципом оцінки за історичною вартістю, за винятком основних засобів, крім активів соціального призначення, та інвестиційної нерухомості, які були оцінені за справедливою вартістю, а також деяких фінансових інструментів, оцінюваних згідно з вимогами МСФЗ (IAS) 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», затвердженої до випуску рішенням Правління Товариства (протокол від 28.04.2017 № 19).

Фінансовий план Товариства на 2016 рік не затверджено, що є порушенням вимог Господарського кодексу України, яким передбачено затвердження фінансового плану до 1 вересня року, що передує плановому.

Відповідно до Закону України «Про акціонерні товариства» річна фінансова звітність АТ «ОПЗ» підлягає обов'язковій перевірці незалежним аудитором.

На виконання зазначеного закону, на підставі договору від 14.02.2017 № ААТТЕСТ-2017-00012, укладеного з ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» було проведено незалежний аудит річної фінансової звітності АТ «ОПЗ».

З огляду на зазначене, аналіз фінансово-господарської діяльності АТ «ОПЗ» проведено на підставі річної фінансової звітності (МСФЗ): форми № 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан), форми № 2 «Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід), форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів» (за прямим методом), форми № 4 «Звіт про власний капітал», примітки до річної фінансової звітності.

За результатами проведеного аналізу встановлено наступне.

Загальний обсяг доходів АТ «ОПЗ» у 2016 році склав 5 562 193,0 тис. грн, що на 5 691 455 тис. грн (або на 50,6 %) менше відповідного показника у 2015 році. В структурі доходів найбільшу питому вагу (94,0 %) займає чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

Так, чистий дохід від реалізації продукції у 2016 році склав **5 228 793,0 тис. грн**, що на 5 966 366,0 тис. грн (або на 53,3 %) менше відповідного показника у 2015 році.

Загальний обсяг витрат АТ «ОПЗ» у 2016 році склав **8 555 314,0 тис. грн**, що на 2 242 466,0 тис. грн (або на 20,8 %) менше відповідного показника у 2015 році.

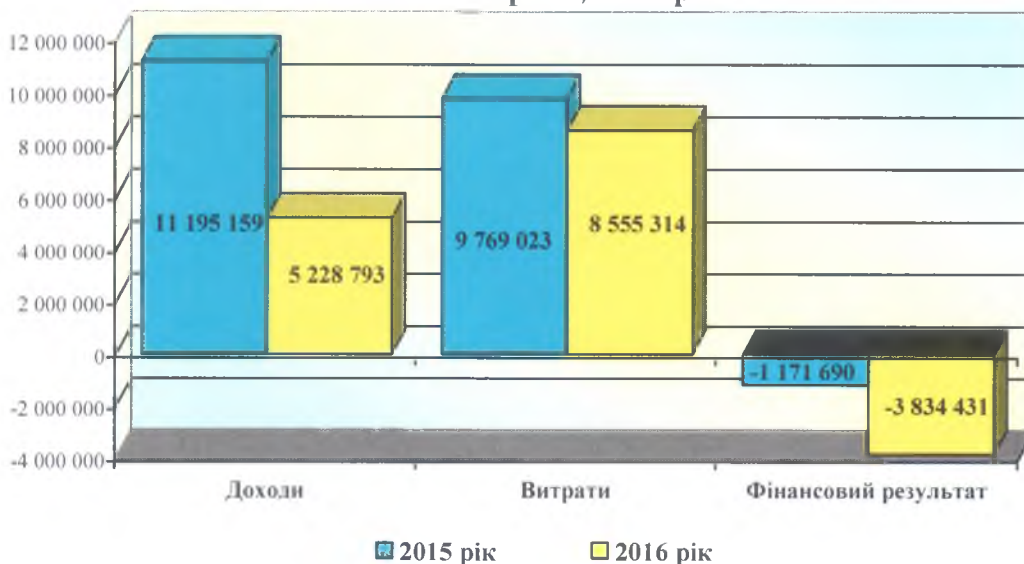
В структурі витрат найбільшу питому вагу (63,1 %) займає собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг).

За вказаний період Товариством отримано **чистий збиток** на суму **3 834 431 тис. грн** внаслідок постійного збільшення вартості основної сировини – природного газу та різкого падіння цін на азотні добрива на світовому ринку.

Результати фінансово-господарської діяльності АТ «ОПЗ» за 2015-2016 роки (за даними, підтвердженими незалежними аудитором) представлено у Діаграмі 1.

Діаграма 1

**Результати фінансово-господарської діяльності АТ «ОПЗ»
за 2015-2016 роки, тис. грн**

у 2016 році несприятлива ситуація на світовому ринку для АТ «ОПЗ» була обумовлена значним дисбалансом між пропозицією та попитом на азотні добрива виробництва АТ «ОПЗ», що призвело до різкого падіння цін і створило серйозні труднощі зі збутом продукції Товариства на експорт. Середня ціна 1 тонни аміаку за рік проти 2015 року знизилася на 126,42 дол. США, 1 тонни карбаміду – на 68,29 дол. США.

Внаслідок несприятливої цінової кон'юнктури, яка склалася на світовому ринку азотної продукції протягом 2016 року, АТ «ОПЗ» працювало з неповним навантаженням: один агрегат аміаку та два агрегати карбаміду. Негативна ситуація для АТ «ОПЗ» посилювалася дуже високою вартістю основної

сировини – природного газу в Україні, яка ніяк не кореспондувалася зі світовими цінами на продукцію Товариства.

Суттєво вплинуло на фінансовий результат АТ «ОПЗ» у 2016 році збільшення **інших операційних витрат** на суму визнаних економічних санкцій, в тому числі нарахованих штрафів та пені у судовій справі щодо заборгованості за природний газ, поставлений в 2013 році Ostchem Holding Limited. Крім того, визнання від'ємних курсових різниць від перерахунку за звітний період монетарних статей в іноземній валюті із застосуванням валютного курсу на кінець дня дати балансу згідно з МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів». Витрати від курсових різниць склали 615 291,0 тис. грн, в основному за рахунок перерахунку кредиторської заборгованості за природний газ перед Ostchem Holding Limited, поставлений в 2013 році.

Протягом 2016 року АТ «ОПЗ» було змушене залучати у державного банку АТ «УКРГАЗБАНК» позикові кошти у вигляді короткострокових банківських кредитів під 22,0 % річних у національній валюті. Отримані кредити вчасно повернені.

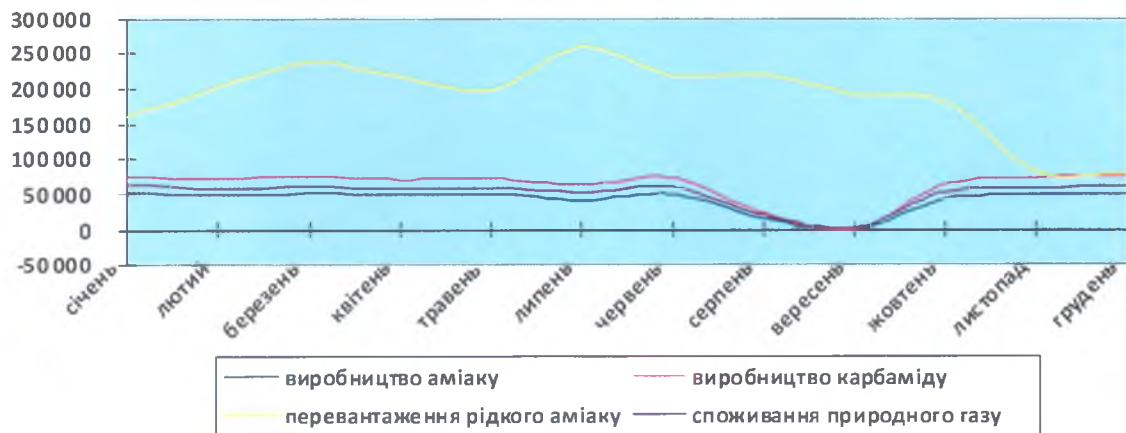
Функціонування АТ «ОПЗ» як виробника азотних добрив повністю залежить від вартості основної сировини – природного газу та цінової кон'юнктури світового ринку азотних добрив.

Оскільки АТ «ОПЗ» є експортоорієнтованим Товариством (питома вага експорту складає більше 90,0 % в загальному обсязі реалізації), цінові коливання на світовому ринку азотних добрив значно впливають на його діяльність.

Графік залежності споживання природного газу, виробництва основної продукції та перевантаження рідкого аміаку в 2016 році представлено у Діаграмі 2.

Діаграма 2

Графік споживання природного газу та виробництва основної продукції АТ «ОПЗ» в 2016 році, тис. т

З метою оцінки ефективності управління АТ «ОПЗ» досліджено сукупність коефіцієнтів, що характеризують його фінансовий стан.

Обсяг чистого збитку відповідно до даних фінансової звітності за 2016 рік склав 3 834 431,0 тис. грн, що на 2 662 741,0 тис. грн більше, ніж за 2015 рік (за 2015 рік чистий збиток склав 1 171 690,0 тис. гривень).

Обсяг власного капіталу Товариства станом на 31.12.2016 зменшився по балансу до (-3 933 160,0) тис. грн внаслідок збільшення непокритого збитку до 8 401 765,0 тис. гривень.

Коефіцієнт рентабельності діяльності дорівнює (-3,3) %, тобто протягом звітного року товариство отримало збиток від діяльності, та в порівнянні з аналогічним періодом попереднього року вказаний коефіцієнт зменшився на 16,6 %, що свідчить про тривалий спад ефективності господарської діяльності Товариства порівняно з 2015 роком.

Коефіцієнт рентабельності активів дорівнює (-83,7) %, тобто за результатами роботи 2016 року Товариством отримано 83,7 копійки чистого збитку на кожну гривню використаних активів, що на 90,3 % менше аналогічного показника попереднього року (у 2015 році коефіцієнт рентабельності активів склав 6,6 відсотка).

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (відношення боргу до EBITDA) в звітному році становить (-4,2), тобто Товариство не в змозі найближчим часом погасити короткострокові зобов'язання, не чекаючи оплати дебіторської заборгованості й реалізації інших активів та нездатне забезпечити свої короткострокові зобов'язання з найбільш легко реалізованої частини активів – оборотних коштів (у 2015 році коефіцієнт абсолютної ліквідності активів склав 3,1 відсотка).

Коефіцієнт фінансової стійкості у 2016 році склав (-0,6) (у 2015 році аналогічний показник становив 0,1), тобто товариство збільшує залежність від зовнішніх фінансових джерел.

Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття) у 2016 році склав 0,1 (у 2015 році аналогічний показник становив 1,1), тобто динаміка значення показника свідчить про зменшення ресурсів Товариства, які можуть бути використані для погашення його поточних зобов'язань.

Коефіцієнт заборгованості у 2016 році склав 2,5 (у 2015 році аналогічний показник становив 2,4), тобто значення показника більше від оптимального (0,5-0,7) та вказує на зростання залежності Товариства від зовнішніх фінансових джерел.

За результатами проведеного аналізу встановлено зменшення загального обсягу доходів АТ «ОПЗ» у 2016 році, у порівнянні з 2015 роком, на 5 691 455,0 тис. грн (або на 50,6 %) внаслідок несприятливої ситуації на світовому ринку мінеральних добрив, відсутності у Товариства доступу до дешевої сировини та зростання боргу за використаний природний газ у 2016 році, збільшення заборгованості за природний газ, отриманий в 2013 році, за рахунок штрафів, пені та визнання від'ємних курсових різниць від перерахунків за звітний період.

II. Результати державного фінансового аудиту окремих господарських операцій

2.1. Основні показники, що розкривають результати державного фінансового аудиту окремих господарських операцій

Державним фінансовим аудитом окремих господарських операцій протягом 2016 року охоплено фінансових ресурсів (платежів) на ПАТ «Одеський припортовий завод» на загальну суму **4 303 326,0 тис. гривень**.

За результатами моніторингу господарських операцій та платіжних доручень на АТ «ОПЗ» у 2016 році державними аудиторомі складено **8 довідок** про ризикові операції та фінансові порушення на загальну суму **1 539,0 тис. грн**, у тому числі:

- **5 довідок**, у яких зафіксовано ризикових операцій (фінансових порушень), що не призведуть (не призвели) до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, на загальну суму **1 092,9 тис. грн**;

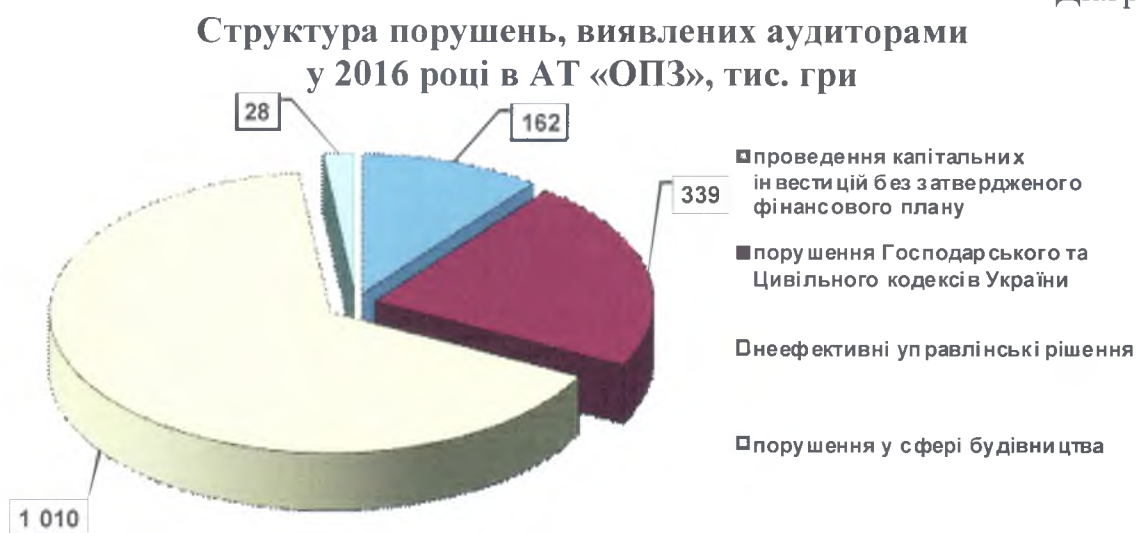
- **1 довідку** про встановлені ризикові операції (фінансові порушення), що можуть призвести (призвели) до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, на загальну суму **27,9 тис. грн**;

- **1 довідку**, у якій зафіксовано, що прийняття неефективного управлінського рішення може призвести до втрат фінансових і матеріальних ресурсів на загальну суму **190,2 тис. грн**;

- **1 довідку**, у якій в ході моніторингу господарських операцій, виявлено ризикові операції (фінансові порушення), що не призведуть (не призвели) до втрат фінансових і матеріальних ресурсів, на загальну суму **227,9 тис. гривень**.

Структура порушень, виявлених під час проведення державного фінансового аудиту окремих господарських операцій в АТ «ОПЗ», представлена в Діаграмі 3.

Діаграма 3

Із загальної суми зафіксованих у довідках ризикових операцій та фінансових порушень (**1 539,0 тис. грн**) упереджено (усунуто) порушень

законодавства на загальну суму **1 120,8 тис. грн (72,8 %** від загальної суми виявлених порушень), з яких **27,9 тис. грн** усунуто у 2017 році.

Враховуючи викладене, загалом можна констатувати, що під час проведення державного фінансового аудиту окремих господарських операцій на АТ «ОПЗ» у 2016 році основний акцент зосереджено на попередженні порушень при використанні Товариством державних ресурсів та їх неефективного використання.

При цьому найбільші ризики АТ «ОПЗ», виявлені державними аудиторями, пов'язані з неефективними управлінськими рішеннями – **1 010,0 тис. грн** (або **65,6 %** від загальної суми виявлених порушень).

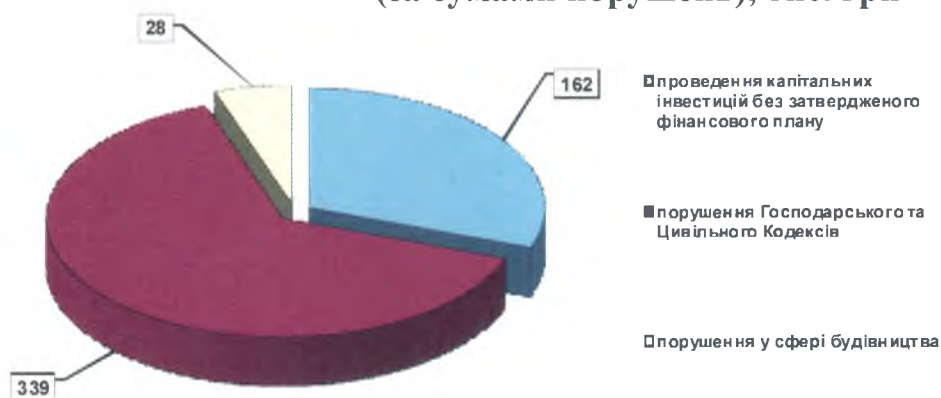
2.2. Порушення та недоліки, які виявлені під час аудиту окремих господарських операцій та враховані (усунуті) АТ «ОПЗ»

У результаті реагування АТ «ОПЗ» на застереження державних аудиторів, викладених у довідках протягом 2016 року, упереджено (усунуто) порушень законодавства на загальну суму **1 120,8 тис. грн**, що становить **72,8 %** від загальної суми виявлених порушень.

Структура упереджених та усунутих порушень, виявлених під час проведення державного фінансового аудиту окремих господарських операцій в АТ «ОПЗ», представлена у Діаграмі 4.

Діаграма 4

Структура упереджених та усунутих порушень, виявлених під час проведення державного фінансового аудиту окремих господарських операцій в АТ «ОПЗ» (за сумами порушень), тис. грн

Під час державного фінансового аудиту окремих господарських операцій виявлені ризики, пов'язані з плануванням та проведенням витрат за відсутності затвердженого у встановленому порядку фінансового плану.

Державними аудиторами попереджено здійснення витрат на капітальні інвестиції на користь ТОВ «Олвіа» за договором на придбання кондиціонерів на загальну суму **50,46 тис. грн**, проведення яких за відсутності затвердженого в установленому порядку фінансового плану заборонено постановою Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2012 р. № 899 «Про порядок здійснення витрат суб'єктами господарювання державного сектору економіки у разі незатвердження (непогодження) річних фінансових планів у встановленому порядку» (довідка від 15.02.2016 № 1).

Товариством враховані застереження державних аудиторів шляхом відмови у проведенні витрат до затвердження фінансового плану на 2016 рік.

Також державними аудиторами попереджено здійснення витрат на капітальні інвестиції на користь ТОВ «Перша меблева фабрика» за договором на придбання меблів на загальну суму **111,44 тис. грн**, проведення яких за відсутності затвердженого в установленому порядку фінансового плану заборонено вказаною постановою (довідка від 18.11.2016 № 4).

Товариством враховані застереження державних аудиторів шляхом відмови у проведенні витрат до затвердження фінансового плану на 2016 рік.

Недотримання вимог Цивільного та Господарського кодексів України при виконанні договірних відносин

Державними аудиторами не погоджено здійснення платежу на користь ПП «Автомаркет-ТМ» на суму 82,7 тис. грн щодо придбання оригінальних запчастин для автомобілів у зв'язку із перевищенням вартості договору на **19,1 тис. грн**, що є порушенням вимог Цивільного та Господарського кодексів України, умов договору та «Порядку розрахунків» до договору та може призвести до непродуктивних витрат на зазначену суму (довідка від 11.10.2016 № 2).

Товариством враховані застереження державних аудиторів шляхом зупинення проведення витрат.

Державними аудиторами не погоджено здійснення платежу на користь ТОВ «Укренергогарант» на суму 162,8 тис. грн щодо попередньої оплати за кабель у зв'язку з перевищенням вартості договору на **91,87 тис. грн**, що порушує вимоги Цивільного та Господарського кодексів України, умов договору, «Порядку розрахунків» до договору та може призвести до непродуктивних витрат на зазначену суму (довідка від 16.11.2016 № 3).

Застереження державних аудиторів враховані шляхом зупинення проведення витрат до проведення відповідних коригувань.

Прийняття неефективних управлінських рішень щодо використання коштів та майна, що призводять до відволікання коштів суб'єктів господарювання державного сектору економіки

Так, державними аудиторами не погоджено здійснення платежу на користь ТОВ «Акватермсервіс» на суму **820,0 тис. грн** щодо попередньої оплати за проведення капітального ремонту устаткування ЦВрА, капітального ремонту радіанної зони риформінгу та капітального ремонту ізоляції

трубопроводів печі ЦВрА у зв'язку з відсутністю обґрунтування суми та фінансової можливості, що порушує умови договору, «Порядку розрахунків» до договору та може призвести до відволікання коштів на зазначену суму (довідка від 06.12.2016 № 6).

Застереження державних аудиторів враховані шляхом зупинення проведення витрат до укладання додаткової угоди.

Порушення вимог державних будівельних норм

Так, під час проведення моніторингу господарських операцій з виконання робіт у АТ «ОПЗ» по шести договорах підряду щодо проведення капітального ремонту технологічного устаткування ЦВрА № 1 та ЦВрА № 2, капітального ремонту антикорозійних покриттів м/к зливо-наливної естакади цеху перевантаження аміаку, будівництва ЦПУ цеху виробництва карбаміду, укладених з ТОВ «Акватермсервіс» та ПП «Стройінжсервіс», встановлено, що на порушення договорів підряду, Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Правил визначення вартості будівництва, затверджених наказом Мінрегіонбуду від 05 липня 2013 р. № 293 (ДСТУ Б Д.1.1-1:2013), завищено вартість матеріальних ресурсів, що призвело до зайвих витрат Товариства на суму **28,0 тис. грн** (довідка від 30.12.2016 № 8).

Зауваження державних аудиторів враховані шляхом перерахування підрядними організаціями коштів на рахунок АТ «ОПЗ».

Загальна інформація щодо усіх ризикових операцій та фінансових порушень, виявлених під час державного фінансового аудиту окремих господарських операцій та врахованих (усунутих) керівництвом АТ «ОПЗ», наведена у додатку 2 до аудиторського звіту.

Враховуючи викладене, керівництвом АТ «ОПЗ» приймаються відповідні заходи з реагування на більшість застережень державних аудиторів, викладених у довідках.

2.3. Порушення та недоліки, які виявлені під час державного фінансового аудиту окремих господарських операцій та не враховані (не усунуті) АТ «ОПЗ»

За результатами розгляду складених державними аудиторами довідок керівництвом Товариства не враховано (не усунуто) порушень законодавства на загальну суму **418,17 тис. грн**, що становить **27,2 %** від загальної суми порушень.

При здійсненні моніторингу проекту договору з ТОВ «Профістрой Дизайн ЛТД» щодо закупівлі ковроліну на суму 228,0 тис. грн, встановлено, що закупівля безпосередньо не пов'язана з основним виробництвом та реалізацією продукції, а відповідно здійснення витрат за договором за відсутності фінансового плану Товариства призведе до порушення постанови Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2012 р. № 899 «Про порядок здійснення витрат

суб'єктами господарювання державного сектору економіки у разі незатвердження (непогодження) річних фінансових планів у встановленому порядку» (довідка від 05.12.2016 № 5).

При здійсненні моніторингу платежу за договором з ТОВ «Палекс» встановлено, щодо придбання робіт та послуг з організації та поточного обслуговування представництва Одеського припортового заводу у місті Києві за своїм змістом фактично дублюють функції та завдання, виконання яких покладено на адміністративний відділ АТ «ОПЗ», що призвело до неефективних (зайвих) витрат на суму **190,2 тис. грн** (довідка від 29.12.2016 № 7).

Загальна інформація щодо усіх ризикових операцій та фінансових порушень, виявлених під час аудиту окремих господарських операцій та не врахованих керівництвом Товариства наведена у додатку 2 до аудиторського звіту.

Таким чином, результати аудиту окремих господарських операцій засвідчили наявність проблем та недоліків у діяльності Товариства, зумовлених недостатнім рівнем контролю за дотриманням вимог чинного законодавства, Господарського та Цивільного кодексів України при здійсненні господарських операцій.

III. Висновки та пропозиції за результатами державного фінансового аудиту окремих господарських операцій

За результатами проведеного аналізу встановлено зменшення загального обсягу доходів АТ «ОПЗ» у 2016 році проти 2015 року на 5 691 455 тис. грн (або на 50,6%), тобто фінансовий стан Товариства знаходиться у незадовільному стані.

Поряд з цим, за результатами державного фінансового аудиту окремих господарських операцій АТ «ОПЗ» у 2016 році державними аудиторами складено 8 довідок про ризикові операції та фінансові порушення на загальну суму **1 539,0 тис. гривень**.

Зазначене свідчить про існування низки проблемних питань у господарської діяльності Товариства, передусім пов'язаних з:

- недотриманням обмежень щодо здійснення витрат за відсутністю затвердженого у встановленому законодавством порядку фінансового плану;
- недотриманням державних будівельних норм при виконанні будівельних робіт;
- недотриманням окремих положень Господарського та Цивільного кодексів України.

3.1. Вжиті заходи за результатами державного фінансового аудиту окремих господарських операцій

За результатами наданих довідок про встановлені факти порушення законодавства, які виявлені під час проведення моніторингу господарських операцій та платіжних доручень керівництвом Товариства вжиті відповідні заходи щодо врахування застережень державних аудиторів та усунення виявлених порушень. Із загальної суми зафіксованих у довідках ризикових операцій та фінансових порушень (**1 539,0 тис. грн**) упереджено (усунуто) порушень законодавства на загальну суму **1 120,9 тис. грн**, що становить **72,8 %** від загальної суми виявлених порушень.

За результатами врахування пропозицій державних аудиторів щодо порушень вимог Цивільного та Господарського кодексів України, обмежень щодо здійснення витрат за відсутністю затвердженого у встановленому законодавством порядку фінансового плану не проведено платежів на суму **1 092,9 тис. гривень**.

За результатами врахування пропозицій щодо порушень у сфері будівництва Товариству повернені кошти на суму **28,0 тис. гривень**.

3.2. Пропозиції за результатами державного фінансового аудиту окремих господарських операцій

Враховуючи результати державного фінансового аудиту окремих господарських операцій за 2016 рік, Південний офіс Держаудитслужби вважає за необхідне рекомендувати низку заходів щодо упередження порушень законодавства при використанні АТ «ОПЗ» грошових ресурсів та підвищення ефективності управління діяльністю Товариства, зокрема:

1. Надалі забезпечити здійснення діяльності Товариства з урахуванням зауважень, викладених в аудиторському звіті.

2. З метою здійснення чіткого спрямування коштів для виконання стратегічних завдань Товариства, виконання програм розвитку та впровадження інноваційних проектів забезпечити своєчасне затвердження фінансового плану, а також забезпечити неухильне дотримання чинного законодавства при виконанні фінансового плану Товариства.

3. Забезпечити дотримання вимог законодавства, Господарського та Цивільного кодексів України в частині належного виконання господарських зобов'язань за укладеними договорами.

4. Забезпечити відповідно до вимог чинного законодавства порядок ведення бухгалтерського обліку в частині відображення здійснених господарських операцій.

5. Відповідальним підрозділам Товариства під час приймання виконаних ремонтно-будівельних робіт забезпечити належний контроль за дотриманням підрядними організаціями вимог державних будівельних норм України.

6. Розробити та впровадити заходи, які регламентують неухильне виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2012 р. № 899 «Про порядок здійснення витрат суб'єктами господарювання

державного сектору економіки у разі незатвердження (непогодження) річних фінансових планів у встановленому порядку».

Додатки:

1. Склад групи державних аудиторів, які приймали участь у проведенні державного фінансового аудиту окремих господарських операцій АТ «ОПЗ» у 2016 році.

2. Інформація щодо ризикових операцій та фінансових порушень, виявлених під час державного фінансового аудиту окремих господарських операцій, та стану реагування АТ «ОПЗ» на застереження державних аудиторів, викладені в довідках.

Керівник групи державного фінансового аудиту
окремих господарських операцій –
головний державний аудитор
відділу державного фінансового аудиту
окремих господарських операцій
Південного офісу Держаудитслужби

О.В. Швець

Головний державний аудитор
відділу державного фінансового аудиту
окремих господарських операцій
Південного офісу Держаудитслужби

М.О. Ковальов

Другий примірник звіту
отримано 21.06.2017р.

В.О. Редько, керівник-директор В.Т. Васарян

Протокол

розділено сторінок
задається

Склад групи

державних аудиторів, які приймали участь у проведенні державного
фінансового аудиту окремих господарських операцій на
АТ «ОПЗ» у 2016 році

№	ПІБ та посада державного аудитора	Дата та номер направлення	Період перебування на об'єкті
1	Дарієнко М.В. - начальник відділу операційного аудиту Держфінінспекції в Одеській області	11.01.2016 № 29	11.01.2016-15.02.2016
2	Пташинська В.В. - головний державний аудитор відділу операційного аудиту Держфінінспекції в Одеській області	11.01.2016 № 30	11.01.2016-19.02.2016 08.08.2016-26.08.2016
3	Навроцька О.В. – заступник начальника відділу операційного аудиту Держфінінспекції в Одеській області	18.02.2016 № 253	15.02.2016-11.03.2016
4	Ковальов М.О. - головний державний аудитор відділу операційного аудиту Держфінінспекції в Одеській області	22.02.2016 № 247	22.02.2016-31.12.2016
5	Швець О.В. - головний державний аудитор відділу операційного аудиту Держфінінспекції в Одеській області	12.03.2016 № 349	11.03.2016-31.12.2016

*Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 6 квітня 2016 року № 266 «Про утворення міжрегіональних територіальних органів Державної аудиторської служби України» Держфінінспекцію в Одеській області (також Держфінінспекції в АР Крим, Миколаївській, Херсонській областях та в м. Севастополі) реорганізовано шляхом утворення Південного офісу Держаудитслужби.

ПРОТОКОЛ

розбіжностей до аудиторського звіту

Публічного акціонерного товариства «Одеський припортовий завод»

(найменування об'єкта аудиту)

за 2016 рік

Швець Олександр Вікторович

(керівник групи державних аудиторів)

та Вакеряк Володимир Ярославович

(керівник об'єкта аудиту)

розглянули та обговорили аудиторський звіт за результатами державного фінансового аудиту окремих господарських операцій

Публічного акціонерного товариства «Одеський припортовий завод»

(найменування об'єкта аудиту)

Зауваження та пропозиції до аудиторського звіту, які не враховані державним аудитором:

№ з/п	Зміст аудиторського звіту	Зміст зауважень та пропозицій до аудиторського звіту
1	При здійсненні моніторингу проекту договору з ТОВ «Профістрой Дизайн ЛТД» щодо закупівлі ковроліну на загальну суму 227 973,89 грн, встановлено, що закупівля безпосередньо не пов'язана з основним виробництвом та реалізацією продукції, та укладання договору призведе до порушення постанови Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2012 р. № 899 «Про порядок здійснення витрат суб'єктами господарювання державного сектору економіки у разі незатвердження (непогодження) річних фінансових планів у встановленому порядку» (довідка від 05.12.2016 № 5).	АТ «ОПЗ» були розглянуті зауваження викладені у довідці від 05.12.2016 № 5 та надані необхідні роз'яснення (лист від 14.12.2016 р. №4767/1). Зазначаємо: 1. Фінансовий план АТ «ОПЗ» на 2016 р. станом на дату складання довідки з причин, що не залежать від підприємства не був затверджений Кабінетом Міністрів України. 2. Ковролін закуповувався для забезпечення нормальної діяльності структурного підрозділу заводу – Фізкультурно-спортивного комплексу взамін зношених килимових покриттів у готелі, для виконання статутних задач заводу (п.п. 3.3 Статуту АТ «ОПЗ»). Успішне виконання основних задач

ФСК безпосередньо пов'язане з із матеріально-технічним забезпеченням.

3. Умовами діючого Колективного договору АТ «ОПЗ» на 2015-16 р.р. (п. 6.1.) передбачається здійснення витрат на утримання об'єктів спортивного та культурного призначення які перебувають на балансі заводу.

4. Придбання ковроліну пов'язане з необхідністю обов'язкового забезпечення реалізації послуг готелю, затрати на які дозволені підпунктом 1 пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 03.10.2012 р. № 899 із змінами і доповненнями, а саме: «суб'єкти господарювання державного сектора економіки у разі незатвердження (непогодження) річних фінансових планів у встановленому порядку, можуть здійснювати витрати, які безпосередньо пов'язані з виробництвом та реалізацією товарів, робіт, **послуг**».

Таким чином, придбання зазначеного товару для ФСК необхідне для виробничо-господарської діяльності структурного підрозділу з метою кваліфікованого і оперативного надання послуг готелю, які не підпадають під обмеження зазначені в підпункті 1 пункту 1 постанови КМУ від 03.10.2012 р. № 899, які діють на період до затвердження (погодження) в установленому порядку річного фінансового плану суб'єкта господарювання.

Також необхідно зазначити, що

		<p>витрати на закупку ковроліну, необхідного для утримання активів ФСК відносяться до операційних витрат АТ «ОПЗ», які повністю включаються в собівартість реалізованих послуг підприємства, відображаються на відповідних рахунках бухгалтерського обліку (рахунок 903). Доходи від надання відповідних послуг також формують операційні доходи заводу і відображаються на відповідних рахунках бухгалтерського обліку (рахунок 703). Таким чином витрати на закупівлю ковроліну необхідного для утримання ФСК є операційними витратами заводу, та вважаються виробничо-господарськими витратами підприємства, які не підпадають під обмеження зазначені в підпункті 1 пункту 1 постанови КМУ від 03.10.2012 р. № 899, які діють на період до затвердження (погодження) в установленому порядку річного фінансового плану суб'єкта господарювання.</p> <p>Виходячи з вищезазначеного вважаємо за необхідне перегляд висновку, зробленого у довідці від 05.12.2016 р. №5., та виключення цього абзацу з аудиторського звіту.</p>
2	<p>При здійсненні моніторингу платежу за договором з ТОВ «Палекс» встановлено, щодо придбання робіт та послуг з організації та поточного обслуговування представництва Одеського припортового заводу у місті Києві за своїм змістом фактично дублюють функції та завдання, виконання яких покладено на адміністративний</p>	<p>АТ «ОПЗ» були розглянуті зауваження викладені у довідці від 29.12.2016 № 7 та надані необхідні роз'яснення (лист від 17.01.2017 р. №116).</p> <p>АТ «ОПЗ» згідно з реєстром платіжних доручень від 06.12.2016 р. №210 надало групі операційного аудиту Південного офісу Держаудитслужби (надалі – група</p>

<p>відділ АТ «ОПЗ», що призвело до неефективних (зайвих) витрат на суму 190,2 тис. грн (довідка від 29.12.2016 № 7).</p>	<p>операційного аудиту) проект платіжу на суму 190200,00 грн., за послуги згідно акту прийому-передачі послуг від 30.1.2016 р. (договір від 21.12.2004 р. №20/3а з додатками) на користь ТОВ НКПФ «Палекс». Група операційного аудиту погодила платіж за умови подальшого опрацювання.</p> <p>16.12.2016 р. до АТ «ОПЗ» від групи операційного аудиту надійшов запит №45/16інф (копія додається до листа) про надання повної інформації «щодо робіт та послуг з організації та поточного обслуговування представництва АТ «ОПЗ» у м. Київ у листопаді 2016 р.».</p> <p>АТ «ОПЗ» надало групі операційного аудиту необхідну інформацію листом від 22.12.2016 р. №4852 (копія додається до листа) з додаванням копій необхідної документації, у т.ч. відносно діяльності ТОВ НКПФ «Палекс» та послуг наданих АТ «ОПЗ», з наданням порівняльного розрахунку витрат, підтверджуючий необхідність та доцільність залучення послуг ТОВ НКПФ «Палекс».</p> <p>30.12.2016 р. до АТ «ОПЗ» від групи операційного аудиту надійшла Довідка №7 від 29.12.2016 р. (копія додається до листа), у якій визнані неефективними (зайвими) витрати на послуги ТОВ НКПФ «Палекс» по представництву інтересів АТ «ОПЗ» у всіх органах державної виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, у тому числі: органах державної фіскальної служби, органах ліцензування, Національній комісії з цінних</p>
--	---

паперів та фондового ринку, депозитарній установі та інших суб'єктах, які знаходяться у м. Київ., як ті, що фактично дублюють функції та завдання, виконання яких покладено на адміністративний відділ АТ «ОПЗ». Групою операційного аудиту запропоновано «вжити заходів щодо недопущення непродуктивних (зайвих) витрат».

У відповідь на довідку №7 від 29.12.2016 р. та у додаток до листа №4852 від 22.12.2016 р. АТ «ОПЗ» проінформувало, що ТОВ НКПФ «ПАЛЕКС» згідно виданої Довіреності №3651 від 03.10.2016 р. представляє інтереси АТ «ОПЗ» у всіх органах державної виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, у тому числі: органах державної фіскальної служби, органах ліцензування, Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку, депозитарній установі та інших суб'єктах, які знаходяться у м. Київ. Оперативне та постійне представництво АТ «ОПЗ» у всіх органах державної виконавчої влади важливо для своєчасного виконання норм законодавства та забезпечення нормальної діяльності підприємства. Також зазначимо, що АТ «ОПЗ» на протязі 2016 р. знаходився в процесі приватизації. Це додатково потребувало постійного оперативного представництва АТ «ОПЗ» у м. Київ для представництва інтересів АТ «ОПЗ» у взаємовідносинах та переговорних процесах з Фондом державного майна України, потенційними інвесторами, міжнародними організаціями та інш.

Адміністративний відділ АТ «ОПЗ» переважно виконує функції канцелярії. Робоче місце працівників адміністративного відділу знаходиться безпосередньо на території АТ "ОПЗ", тому для оперативного виконання поточного обслуговування представництва АТ "ОПЗ" у м. Києві, працівникам адміністративного відділу необхідно постійно перебувати у відрядженнях в м. Київ, що не дозволить їм виконувати свої обов'язки належним чином. У додаток до вищевказаного, робітники адміністративного відділу не мають довіреності для представництва інтересів АТ «ОПЗ» у всіх органах державної виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, у тому числі: органах державної фіскальної служби, органах ліцензування, Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку, депозитарній установі та інших суб'єктах, які знаходяться у м. Київ. Вважаємо необґрунтованими, враховуючи специфіку та умови роботи, висновки групи операційного аудиту про те, що ТОВ НКПФ «ПАЛЕКС» дублює функції Адміністративного відділу АТ «ОПЗ».

Нажаль, Південний офіс Держаудитслужби не прислухався до наших доводів відносно доцільності витрат на послуги ТОВ НКПФ «ПАЛЕКС». Згідно ст. 3 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» серед основних принципів державного нагляду (контролю) є:

- невтручання органу державного

нагляду (контролю) у діяльність суб'єкта господарювання, якщо вона здійснюється в межах закону;

- презумпції правомірності діяльності суб'єкта господарювання у разі, якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів допускають неоднозначне (множинне) трактування прав та обов'язків суб'єкта господарювання та/або повноважень органу державного нагляду (контролю).

- здійснення державного нагляду (контролю) на основі принципу оцінки ризиків та доцільності.

В даному випадку з послугами ТОВ НКПФ «ПАЛЕКС» по представництву інтересів АТ «ОПЗ» у м. Київ необхідно враховувати, що ці послуги надаються без порушень діючого законодавства, що підтверджується результатами неодноразових перевірок багатьох контролюючих органів, у т.ч. Держаудитслужби. До того ж, якщо Південний офіс Держаудитслужби допускає іншу трактовку законодавства, необхідно враховувати положення Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» про презумпцію правомірності діяльності суб'єкта господарювання якщо норма закону чи іншого нормативно-правового акта, виданого на підставі закону, або якщо норми різних законів чи різних нормативно-правових актів допускають неоднозначне (множинне) трактування прав та

		<p>обов'язків суб'єкта господарювання та/або повноважень органу державного нагляду (контролю). При цьому висновки щодо недоцільності вищезазначених витрат зроблені Південним офісом Держаудитслужби на базі поверхневого співставлення послуг наданих ТОВ НКПФ «ПАЛЕКС» у листопаді 2016 р. з функціями Адміністративного відділу АТ «ОПЗ», без урахування обставин надання послуг, їх специфіки та інших відмінностей.</p> <p>Таким чином, виходячи з вищезазначеного вважаємо за необхідне перегляд висновку, зробленого у довідці від 29.12.2016 р. №7., та виключення цього абзацу з аудиторського звіту.</p>

Керівник групи державних аудиторів
– головний державний аудитор
відділу державного фінансового
аудиту окремих господарських
операцій Південного офісу
Держаудитслужби

Швець О.В.

(ПІБ)

(підпис)

« 21 » 06 2017 року

В.о. директора Публічного
акціонерного товариства
«Одеський припортовий завод»

Вакеряк В.Я.

(ПІБ)

(підпис)

« 21 » 06 2017 року

Інформація
 щодо ризикових операцій і фінансових порушень, виявлених під час державного фінансового аудиту окремих господарських операцій
 та про стан реагування ПАТ "Одеський припортовий завод" на застереження державних аудиторів, викладені в довідках за 2016 рік
 Південний офіс Держаудителужби

1	реквізити довідки	господарських операцій			платіжних доручень		
		короткий зміст порушення	сума, тис. грн	Інформація щодо усунення порушень	короткий зміст порушення	сума, тис. грн	Інформація щодо усунення порушень
2	3	4	5	6	7	8	
1	від 15.02.2016 № 1				Попереджено здійснення витрат на капітальні інвестиції на користь ТОВ «Олвіа» за договором на придбання кондиціонерів на загальну суму 50,46 тис. грн, проведення яких за відсутності затвердженого в установленому порядку фінансового плану заборонено постановою Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2012 р. № 899 «Про порядок здійснення витрат суб'єктами господарювання державного сектору економіки у разі незатвердження (непогодження) річних фінансових планів у встановленому порядку»	50,46	50,46
2	від 11.10.2016 № 2				Не погоджено здійснення платежу на користь ПП «Автомаркет-ТМ» на суму 82,7 тис. грн щодо придбання оригінальних запчастин для автомобілів у зв'язку із перевищенням вартості договору на 19,1 тис. грн, що є порушенням вимог Цивільного та Господарського кодексів України, умов договору та «Порядку розрахунків» до договору та може призвести до непродуктивних витрат на зазначену суму	19,11	19,11
3	від 16.11.2016 № 3				Не погоджено здійснення платежу на користь ТОВ «Укренергогарант» на суму 162,8 тис. грн щодо попередньої оплати за кабель у зв'язку з перевищенням вартості договору на 91,87 тис. грн, що порушує вимоги Цивільного та Господарського кодексів України, умов договору, «Порядку розрахунків» до договору та може призвести до непродуктивних витрат на зазначену суму	91,87	91,87
4	від 18.11.2016 № 4				Попереджено здійснення витрат на капітальні інвестиції на користь ТОВ «Перша меблева фабрика» за договором на придбання меблів на загальну суму 111,44 тис. грн, проведення яких за відсутності затвердженого в установленому порядку фінансового плану заборонено постановою Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2012 р. № 899 «Про порядок здійснення витрат суб'єктами господарювання державного сектору економіки у разі незатвердження (непогодження) річних фінансових планів у встановленому порядку»	111,44	111,44
5	від 05.12.2016 № 5	При здійсненні моніторингу проекту договору з ТОВ «Профістрой Дизайн ЛТД» щодо закупівлі ковровліну на загальну суму 227 973,89 грн, встановлено, що закупівля безпосередньо не пов'язана з основним виробництвом та реалізацією продукції, та укладання договору призведе до порушення постанови Кабінету Міністрів України від 03 жовтня 2012 р. № 899 «Про порядок здійснення витрат суб'єктами господарювання державного сектору економіки у разі незатвердження (непогодження) річних фінансових планів у встановленому порядку»	227,97	не враховано			

6	від 06.12.2016 № 6				Не погоджено здійснення платежу на користь ТОВ «Акватермсервіс» на суму 820,0 тис. грн щодо попередньої оплати за проведення капітального ремонту устаткування ЦВрА, капітального ремонту радіанної зони риформінгу та капітального ремонту ізоляції трубопроводів печі ЦВрА у зв'язку з відсутністю обґрунтування суми та фінансової можливості, що порушує умови договору, «Порядку розрахунків» до договору та може призвести до відволікання коштів на зазначену суму	820,00	820,00
7	від 29.12.2016 № 7				При здійсненні моніторингу платежу за договором з ТОВ «Палекс» встановлено, щодо придбання робіт та послуг з організації та поточного обслуговування представництва Одеського припортового заводу у місті Кисві за своїм змістом фактично дублюють функції та завдання, виконання яких покладено на адміністративний відділ АТ «ОПЗ», що призвело до неефективних (зайвих) витрат на суму 190,2 тис. грн	190,20	не враховано
8	від 30.12.2016 № 8				Під час проведення моніторингу господарських операцій з виконання робіт у АТ «ОПЗ» по шести договорах підряду щодо проведення капітального ремонту технологічного устаткування ЦВрА № 1 та ЦВрА № 2, капітального ремонту антикорозійних покриттів м/к зливо-наливної естакади цеху перевантаження аміаку, будівництва ЩТУ цеху виробництва карбаміду, укладених з ТОВ «Акватермсервіс» та ПП «Стройінжсервіс», встановлено, що на порушення договорів підряду, Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Правил визначення вартості будівництва, затверджених наказом Мінрегіонбуду від 05 липня 2013 р. № 293 (ДСТУ Б Д 1 1-1:2013), завищено вартість матеріальних ресурсів, що призвело до зайвих витрат Товариства на суму 28,0 тис. грн	28,00	28,00
	всього	x	228,0	0,0	x	1311,1	1120,9

Керівник групи державних аудиторів -
головний державний аудитор відділу державного фінансового аудиту
окремих господарських операцій Південного офісу Держаудитслужби

О.В. Швець